

Forløb 13-18 år

Dette er et elektronisk eksemplar af Forløb 13-18 år.

Brug det i planlægning og til at kopiere fra, men hvis du eller andre har brug for en trykt udgave, er det billigste og mest miljøvenlige at købe et indbundet eksemplar i Spejder Sport.

God fornøjelse!

Arbejdsstofudvalget

13-18 år Forløb

Blå spejder

Yoghurtost og fladbrød

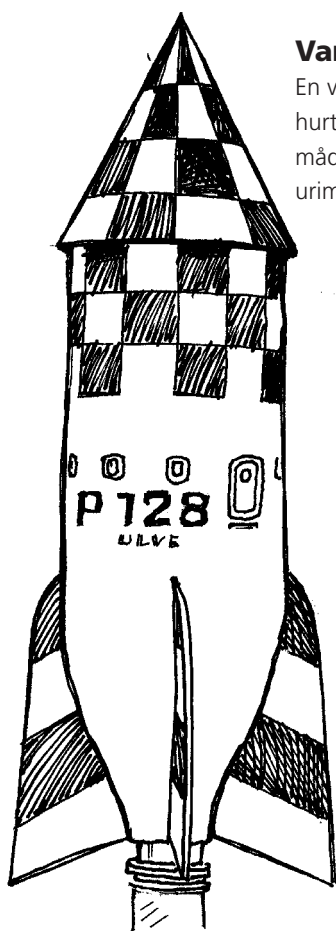
Hjemmelavet yoghurtost og fladbrød bagt over bål - et rigtigt "sommerhyggepatuljemøde"

6

4

Vandraket

En vandraket er den sjoveste, hurtigste og mest banale måde at få en sodavandsflaske urimeligt højt op i luften.

Friluftsliv

22

telt VABLER Vandkamp
KANO Bål Sang
Regnvejr Hvidebjerge

Fra idé til virkelighed

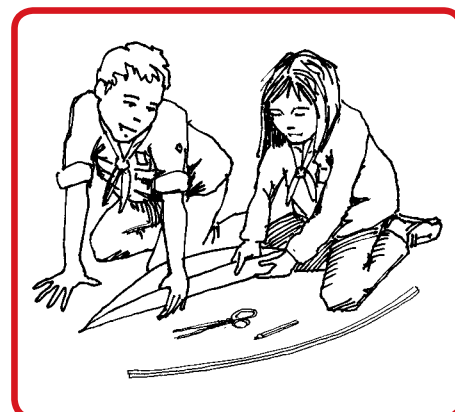
Formålet med dette forløb er at få "vilde" idéer i fællesskab og omsætte dem til nye spændende forløb.

Overlevelsestur

- I skal på overlevelsestur

14

Det store balloneventyr

Der er noget fascinerende ved varmluftballoner. Men det fedeste er når man selv har lavet den.

8

Indhold

Forløb	
Vandraket	4
Yoghurtost og fladbrød	6
Det store balloneventyr	
• Jorden rundt på varm luft	8
• Ballonfabrikken	10
• Ballonfærd	12
Overlevelsestur	
• Ild	14
• Mad fra naturen	16
• Primitiv "hygiejne"	18
• Tur	20
Fra idé til virkelighed	22

Udgivet af
 Det Danske Spejderkorps 2006
 Arsenalvej 10
 1436 København K
 32 64 00 50
 dds.dk
 dds@dds.dk

Skrevet af
 Andreas Isager
 Frederik Karndal Jensen
 Ida Olson
 Gitte Kortbek Sandal
 Brit Blume Schmidt
 Jesper Windeballe

Tegninger
 Lars Engfred

Foto
 Andreas Hørup Nilsson

Tryk og layout
 Silkeborg Bogtryk

Oplag
 2000

Isbn-10: 87-91923-16-6
 Isbn-13: 978-87-91923-16-6

Vandraket

Møde

Vandraket

- Fremstilling af raket og affyrringsrampe.
- Affyrring
- Evaluering

En vandraket er den sjoveste, hurtigste og mest banale måde at få en sodavandsflaske urimeligt højt op i luften.

Forløb: Vandraket			
Modul: 1			
Tid.	Aktivitet	Materialer	Ansvarlig
10 min	Startceremoni	Sangbøger	
10 min	Fordeling af opgaver	Tre korte brædder, søm, tre øskner, 20 mm fladbør, to pløkker, et stik, snor, pumpe, pap, gaffeltape, sav, en stor sodavandsflaske, limpistol, elektriskvær,....	
60 min	Produktion af de mange dele		
35 min	Affyrring af raketten	Digitalkamera til foto til bladet	
5 min	Slutceremoni	Sangbøger	

Mødegennemgang

Forberedelse

- Til dette forløb skal der bruges en del materialer. Bla. skal I skaffe en gammeldags cykelpumpe med en lang slange. Cykelpumpen har en ventil til at fastlåse pumpen på en cykelventil.

Startceremoni

Produktion

- Der er meget der skal laves. Fordel opgaverne imellem jer og kom i gang.

Affyrring - nu bliver det rigtig sjovt!

- Find et øde sted, hvor I ikke kan komme til at ramme nogen med raketten - den kan flyve langt!
- Prøv med forskellige mængder vand i raketten. Er der forskel på om det er varmt eller koldt vand? Flyver den længere på sodavand end vand? Flyver en stor raket længere end en lille raket?

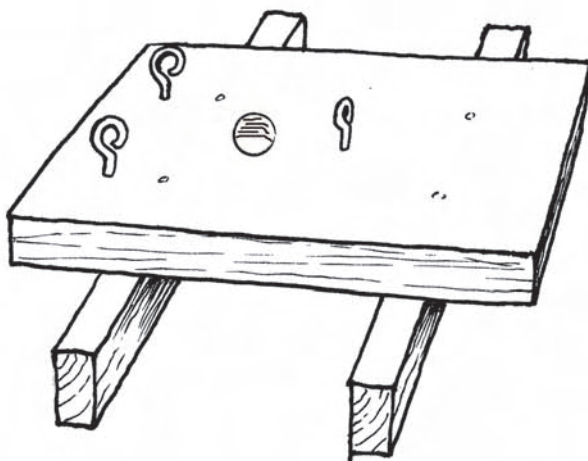
Evaluering

- Flagstangs-evaluering.

Afslutningsceremoni

Affyrringsrampen

Først skal I lave en solid affyrringsrampe. Saml af brædder en rampe som på tegningen. Bor et hul med fladboret i den ene side af rampen. Skru øsknerne på rundt om hullet som du ser på billedet. Øsknerne skal sidde så de to pløkker eller metalbøjlen kan holde sodavandsflasken på plads. Sæt en snor i de to pløkker eller metalbøjlen, så I kan udløse raketten i god afstand fra raketten.

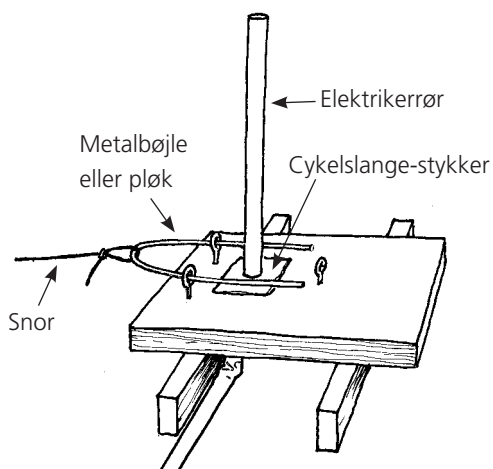
Spejderidé

Forløbet omkring ballonen indeholder mange af de metoder som indgår i spejderideen. Det handler om at gøre ting konkrete og nærværende. Man lærer bedre når man har tingene i hånden. Når

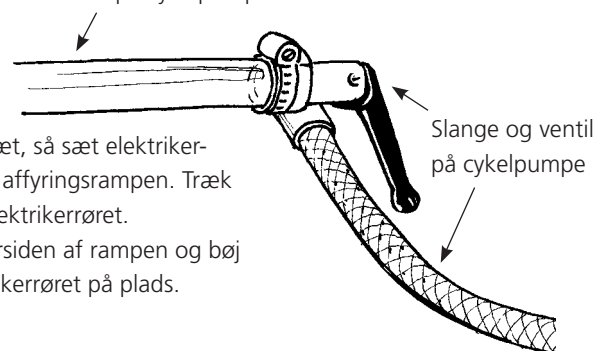
man bygger en ballon opnår man mange færdigheder man kan bruge i andre sammenhænge. Succesen for projektet afhænger af, at alle i patruljen bidrager til løsningen og tager ansvar for projektet.

Pumpesystemet

Sav et stykke på ca 35 cm af elektrikerørret. Sav et lille rids ned fra oven (cirka en halv centimeter). Prøv at sætte elektrikerørret fast uden på ventilen på cykelpumpen. Tag det af igen og smør lidt lim med en limpistol på indersiden af elektrikerørret. Sæt så røret fast på ventilen igen. Sæt et spændebånd omkring. Når limen er tør (efter et par minutter), kan du prøve om pumpesystemet er tæt ved at pumpe og holde for den anden ende af elektrikerørret. Klip to skiver af en gammel cykelslange. Klip op gennem stykket så du får et fladt stykke cykelslange. Klip et kryds midt på stykket.

Elektrikerørret er sat fast på cykelpumpen

Når pumpesystemet er tæt, så sæt elektrikerørret op gennem hullet i affyringsrampen. Træk cykelslangen hen over elektrikerørret. Slå et par søm i på undersiden af rampen og bøj dem, så de holder elektrikerørret på plads.

Raketten

Dekorér sodavandsflasken, uden låg, med finner og top, så den ligner en raket og får den mest aerodynamiske form; det får den til at flyve hurtigt og sikkert gennem luften.

Hvorfor flyver raketten?

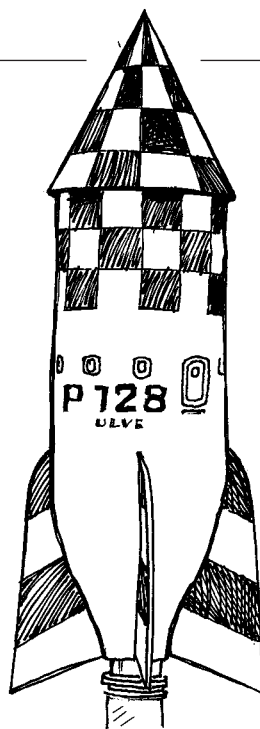
Raketten flyver fordi luften, der er presset sammen af pumpen inde i flasken, skubber vandet ud af flasken. Luften presser vandet ud af flasken og giver den dermed et skub i den modsatte retning; det får raketten til at flyve. Hvis du kun har luft i raketten, flyver den ikke så langt. Det er fordi vandet vejer mere end luft og derfor kan drive raketten længere fremad. Rumraketter og nytårsraketter fungerer på næsten samme måde. I stedet for vand og trykluft forbrænder disse raketter krudt eller flydende brint, som udvikler gas der ligesom vandet skubber raketten væk.

Affyringen

Sæt rampen fast med pløkker. Den skal sidde fast så den ikke følger med når du trækker i bøjlen. Fyld raketten med cirka 1/3 vand. Træk de to stykker cykelslange lidt op ad røret og helt ned igen, så de sidder helt tæt til røret og lidt op ad det.

Sæt raketten hurtigt hen over elektrikerørret og hold den ned mod cykelslangen, så vandet ikke siver ud - det er godt at være to der hjælper ad. Sæt bøjlen på. De to ender skal ind igennem de to øskner. Bøjlen skal gå hen over kransen på sodavandsflasken, og så skal begge ender ramme ind i den ene øsknen som sidder på den anden side af flasken. Nogle gange skal man bruge lidt kræfter.

Bøjlen kan justeres med en tang hvis den ikke holder flasken helt nede mod cykelslangen. Vandraketten kan godt fungere selvom det ikke slutter helt tæt - så skal man bare pumpe hårdere - men det kan godt betale sig at tilpasse bøjlen så der siver mindst mulig luft ud. Prøv eventuelt først uden vand. Så kan man høre hvor tæt den er. Pump luft ind i flasken. Prøv dig frem, hvor meget der skal til.

Træk hårdt i snoren til bøjlen så raketten udløses. Nyd synet!

Evaluering

Husk at evaluere mødet og aktiviteten. Var der noget for alle? Var det sjovt? Hvad skulle være anderledes hvis I skulle lave det igen?

Kom videre!

Prøv at montere en faldskærm eller samle flere flasker. Man kan finde flere beskrivelser af vandraketter på internettet.

Fladbrød over bål

Til 4 pers. skal I bruge

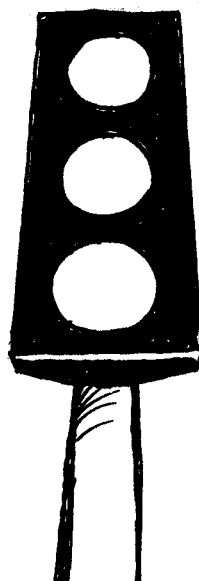
4 dl hvedemel
2 tsk bagepulver
1 tsk salt
2 spsk olivenolie
1½ dl vand
1 pande

Og et godt glødebål

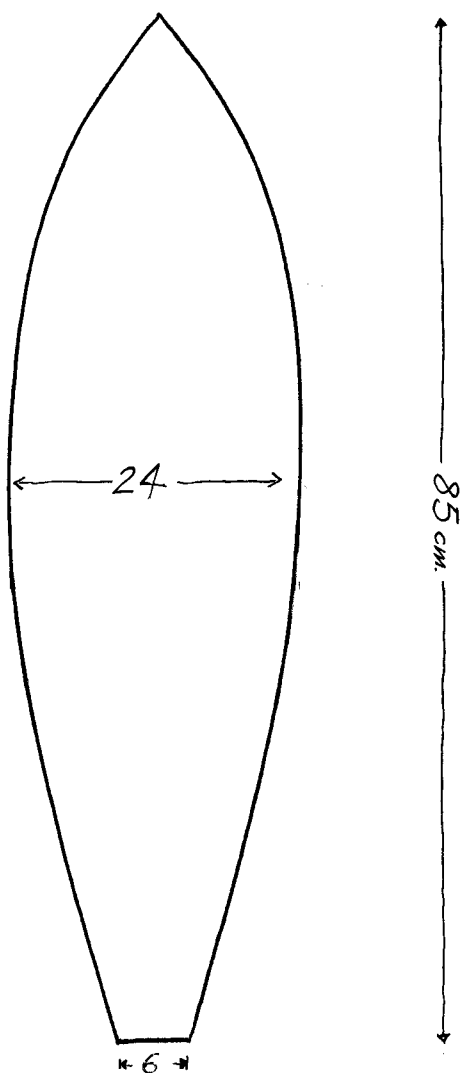
Kom alle ingredienserne i en skål og ælt grundigt. Del dejen i fire lige store stykker og form dem som boller og kom olie udenpå. Tryk bollerne flade mellem hænderne. De skal være ret tynde, ca ½ cm. Bag brødene på en tør pande. Vend brødene når de begynder at blive gyldne, og bag dem færdige på den anden side. De skal bage ca 5 minutter på hver side. Vend dem eventuelt flere gange. Smør de færdige brød med jeres yoghurtost – velbekomme.

Trafiklys-evaluering

Hver spejder får tre kort. Et grønt, et gult og et rødt. Lederen nævner en del af programmet eller de enkelte arbejdsopgaver, og hver deltager holder det kort op man synes passer bedst (grønt for godt, gult for rimeligt og rødt for dårligt). Alle kan nu se hvad de andre mener, og lederen kan spørge til den eller dem der svarer anderledes end flertallet. Evaluer både underholdningsværdi og udbytte.

Kom videre!
dds.dk/kogebog

Fra tegning til skabelon

Bred plastfolien ud og aftegn de ballondele der skal bruges, med sprittus. Sørg for at skabelonen er helt symmetrisk.

Skær/klip delene ud nøjagtigt efter stregen.

Overfør målene fra tegningen til et stort stykke karton i fuld størrelse. Vær omhyggelig med dette arbejde, da en skævhed her vil kopieres med rundt til alle ballonens sider.

Formen og størrelsen på skabelonen kan I selv lave om, så ballonen får den form I ønsker.

Hvorfor flyver en ballon?

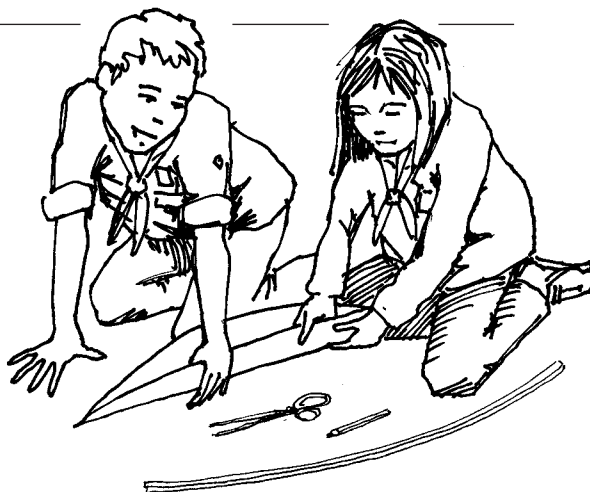
Når du varmer luften inde i en ballon op, udvider den sig og bliver lettere end den omgivende luft uden for ballonen. Det får ballonen til at stige. Den omgivende luft afkøler ballonen, så det er nødvendigt hele tiden at spæde til med mere varme fra en varmekilde.

Sådan tegner du en jævn kurve

Når du har tegnet skabelonens top og bund op, kan du nemt tegne en fin jævn bue ved at bruge en tynd træliste som lineal.

Tjek at skabelonen er helt symmetrisk

Hvis du folder skabelonen på langs fra toppen gennem midten af bunden, kan du tjekke om skabelonen er helt symmetrisk. Passer siderne ikke sammen, klipper du den overskydende del væk.

Evaluering - hver gang?

Det kan godt virke meget besværligt at evaluere hvert møde. Men det er alligevel en god idé. Hvis en eller flere af spejderne synes det var et dårligt møde så bliver de måske væk fra det næste. Spejderne vil også sætte pris på at du som leder er interesseret i deres mening og lytter til hvad de mener.

Oftest er det bare små ting du skal være opmærksom på til næste møde. Fx "Husk at få alle med" eller "Forklar tydeligt".

Evalueringen behøver ikke at være kedelig. Det kan også gøres hurtigt med bare at lave en spørgerunde. Husk at spørge alle. Stil gerne målrettede spørgsmål som fx "Er det en god idé?" eller "Var alle i patruljen med".

Andre evalueringsmetoder findes i aktivitetsdatabasen: spejder.dk/aktivitet.

Den første ballon beregnet til at løfte mennesker blev opfundet i 1783 af brødrene Montgolfier. Denne ballon var en varmluftballon lige som den I er ved at bygge. Senere opfandt C. Charles en anden type ballon, nemlig gasballonen, som stiger pga. at den er fyldt med en gas der er lettere end luft. Gasballonerne blev grundlaget for de store luftskibe (zeppelinere) som blandt andet blev brugt til flyvning over Atlanterhavet i 1930'erne.

Ballonens bundåbning

Lav en ring af ståltråd der er lige så stor som åbningen til ballonen. Ringen limes fast til ballonens bundåbning med et lag sølvpapir der limes fast 5 cm op ad både inder- og ydersiden af ballonen.

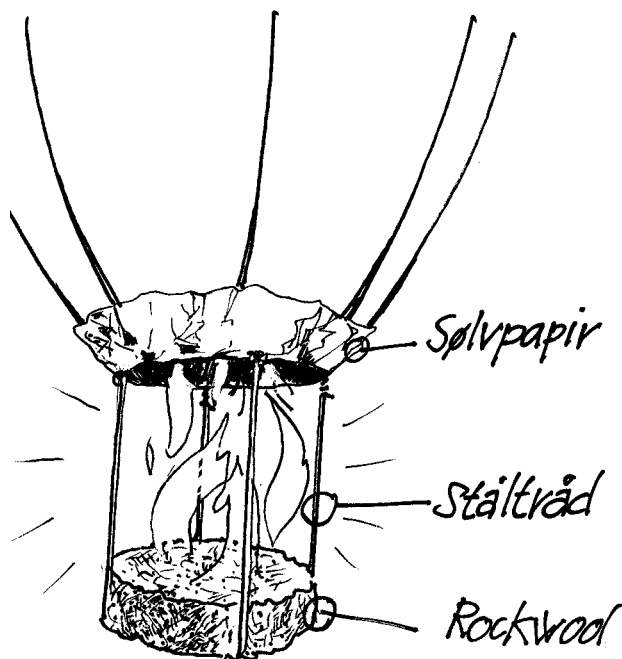
Man kan også lave en krans af pap. Se tegningen.

Ildkurven

Hvis man bliver ved med at opvarme luften i ballonen, vil den også flyve længere.

Man kan bruge en lille foliebakke eller et stykke rockwool (5cm x 5cm) fordi det er let, ikke kan brænde og kan suge lidt. Bind rockwool'en godt fast til ballonens bund med fire ståltråde. Pas på det ikke kommer så tæt på ballonen, at det kan beskadige den. Inden start skal det suge lidt sprit, der til sidst antændes.

NB: Anvend ikke glasuld, da det kan brænde!

Bedstemors lov-evaluering

Spejderne skal hver sige tre ting der var godt ved mødet, og en ting som bør være bedre næste gang.

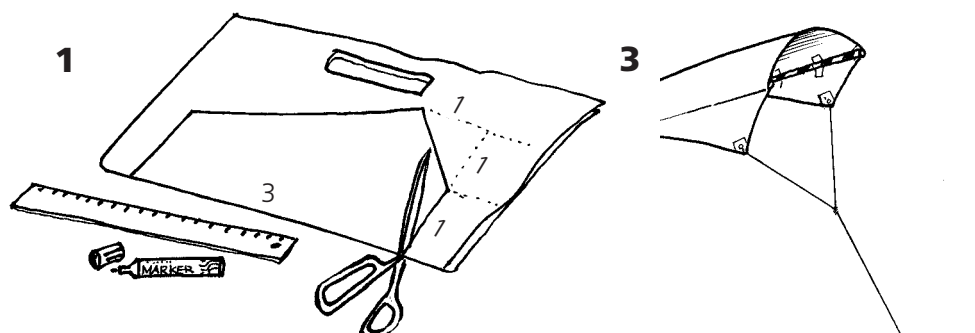
Denne evaluering kræver ingen materialer og derfor god hvis mødet foregår udendørs.

Sugerørstrage

I skal bruge plastikposer, sugerør, tape og tynd snor.

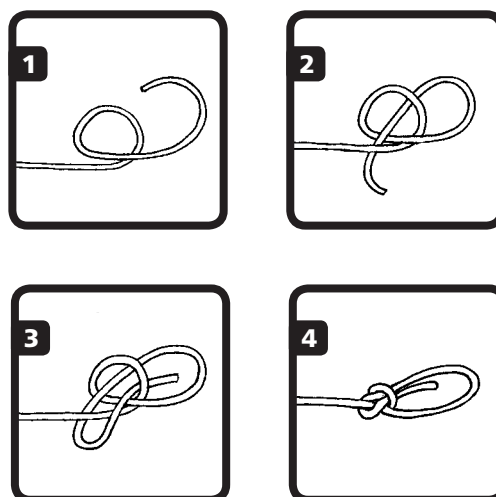
Klip plastikposen ud som vist på tegningen og tape sugerørene fast. Forstærk enderne med tape og sæt snor i. Målene er kun i forhold til hinanden, så I kan lave dragen i lige den størrelse I vil.

Pælestik

Til at binde ballonen fast med er det godt at bruge et pælestik. Benyt lejligheden til at tjekke at alle i patruljen kan binde et pælestik.

Lær også huskereglen at kende - den kan I finde i Rafter og Tovværk side 16.

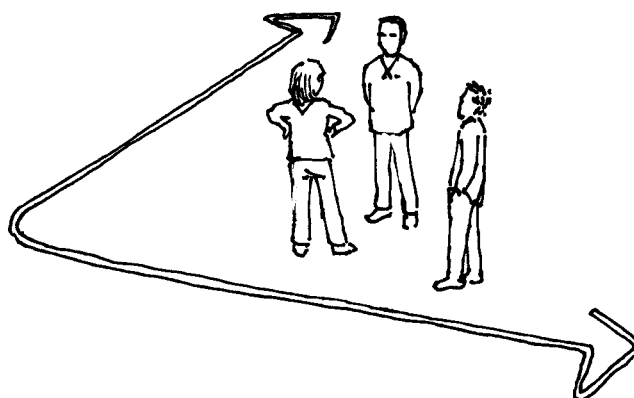
3D-evaluering

Find tre punkter I gerne vil evaluere. Var det sjovt? Deltog alle aktivt? Og kunne I tænke jer flere af samme slags opgaver?

Et koordinatsystem bestående af en x- og en y-akse markeres på jorden.

Første evalueringspunkt læses op, og deltagerne bedes fordele sig langs x-aksen, alt efter hvor godt de synes det gik. Enkelte udspørges om hvorfor de står hvor de står. Deltagerne bliver stående spredt ud over x-aksen, mens andet evalueringsemne læses op. De bevæger sig ud ad y-aksen fra deres position på x-aksen, alt efter hvordan de synes det gik. Igen spørger lederen til hvorfor de står som de gør. Ved tredje evalueringsemne skal deltagerne bevæge sig i den tredje dimension. Det vil sige at de sætter sig ned hvis det var dårligt, og rækker armene i vejret hvis det var rigtig godt.

Øvelsen er meget skæg og aktiverer alle. Det kræver nogen træning at fortolke resultatet.

Overlevelsestur

Forløb	
Modul 1	Ild • Flint og stål • Stearinbomber • Turplanlægning
Modul 2	Mad fra naturen • Hvad kan spises? • Suppe af vilde planter og bølgebladssalat • Rent vand
Modul 3	Primitiv "hygiejne" • Natursæbe • Pakning af rygsæk • Indkøbsliste
Tur	Overlevelsestur • Bivuak og bål • Skaf rent vand • Slå ild • Mad fra naturen

Forløb: Overlevelsestur			
Modul: 1			
Tid	Aktivitet	Materialer	Ansvarlig
10 min	Startceremoni	Sangbøger	
50 min	Flint og stål	Hård flintsten, gammel fil, blår, tørre kviste, læder, lædersnøre, saks, kultang	
30 min	Stearinbomber	Stearin stumper, aviser, bom- uldssnor, gryde, foliebakke eller tom konservesdåse	
25 min	Turplanlægning	Papir, blyant	
5 min	Slutceremoni	Sangbøger	

Mødegennemgang

Startceremoni

Flint og stål

- Lær at slå ild med flint og stål.
- Lav en ildpose til opbevaring af jeres primitive "lighter".

Stearinbomber

- Hvad gør man en regnvåd morgen hvor man ikke kan få gang i bålet? Man tænder selvfølgelig op med en hjemmelavet stearinbombe.

Turplanlægning

- Dette forløb slutter af med en tur. I skal nu i gang med planlægningen, så alt er parat til jeres overlevelsestur.

Afslutningsceremoni

I skal transportere jeres udstyr på ryggen, leve af vilde planter I finder, slå ild med flint og stål, skaffe rent drikkevand og bygge bivuakker – I skal på overlevelsestur!

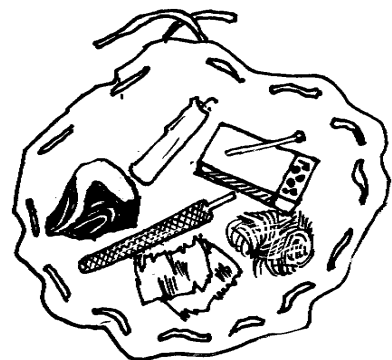
Stål og flint

Ilden bruges til madlavning, varme og hygge. Der er mange måder at lave ild på; det nemmeste er selvfølgelig at bruge en lighter eller en tændstik. Mere udfordrende er det at bruge lup, ildbor eller flint og stål. På dette møde skal I lære brugen af flint og stål – ildslagning – som betyder "at slå gnister ved sammenstød af forskellige materialer".

Stålet skaffes lettest ved at få fat i en gammel fil.

Slå flinten mod filen og fang gnisterne i et stykke blår. Pust forsigtigt. Når den første flamme viser sig, fodres med små tørre kviste og bark. Inden længe har I et knitrende bål.

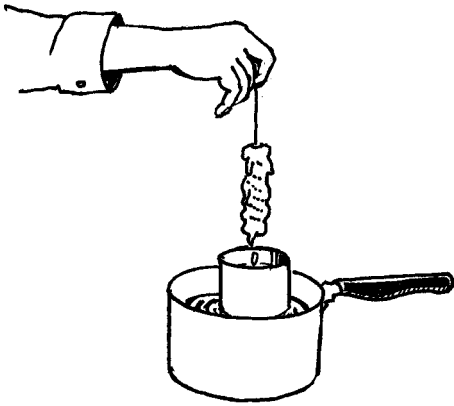
Lav en "ildpose" af læder til opbevaring af jeres flint og stål. Husk også at gøre plads til blår, optændingskviste, bark og stearinbomber.

Spejderidé

En overlevelsestur byder på en stor mængde friluftsliv og oplevelser. Som spejdere skal vi være med til at værne om naturen og ved at leve i den, kan vi få en forståelse for naturens glæder. Forståelse medfører, at man har

lettere ved at tage et ansvar for naturen. Det er meget lærerigt at skære ind til benet og lære de grundlæggende og basale ting i at overleve i naturen. De færdigheder kan danne grundlag for fremtidige ture og møder.

Stearinbomber

Et godt supplement til optændingskvistene er stearinbomber – de virker også i regnvejr.

Riv 8-10 cm brede strimler af avispapir. Rul dem om en bomuldssnor og bind en snor udenom. Smelt stearinen i en foliebakke eller tom konserverdåse i et vandbad. Sænk rullerne ned i den flydende stearin. Tag rullerne op når de ikke kan suge mere, og tør dem.

Læg et par stearinbomber i jeres ildpose.

Turplanlægning

En patruljetur skal planlægges i fællesskab, så alle har lyst og kan deltage. De store beslutninger om turen, fx tema, længde og tidspunkt tages i fællesskab. Bagefter fordeles opgaverne blandt jer, fx hvem der skaffer kort, køber ind, kontakter overnatningssted og forbereder aktiviteter.

I dette forløb skal I lave en overlevelsestur. Det betyder at en del er givet på forhånd, blandt andet tema - overlevelsestur - og turform - hejk - ligesom en del af aktiviteterne.

Husk at lave en indbydelse til turen så alle i patruljen er klar over tid, sted, pris osv., og har mulighed for at melde sig til. Under "Tur" kan I se hvordan en indbydelse kan se ud.

Turplanlægningens 5 faser:

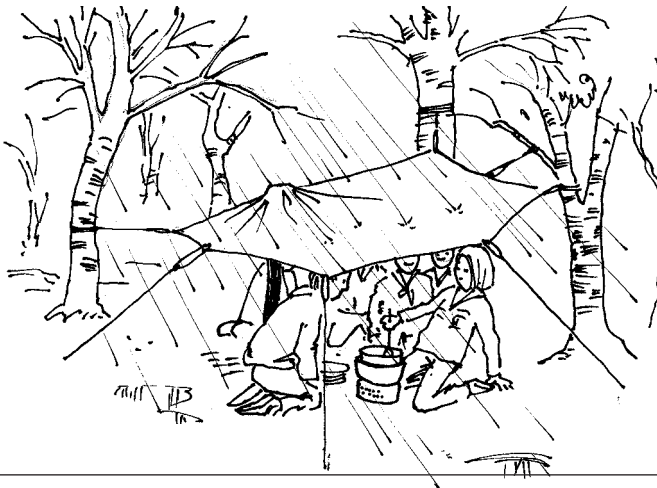
Brainstorm I nedskriver alle forslag til turform, tema, overnatningssted, tid, aktiviteter, mad osv.

Planlægning I beslutter jer for turform, tema, overnatningssted, tidspunkt, aktiviteter, mad, rute, fællesudrustning, økonomi osv.

Forberedelse I køber kort, laver indbydelse, indhenter tilladelse til overnatningssted, finder materialer til aktiviteter, køber ind osv.

Turen gennemføres

Evaluering I skriver ned hvordan turen var, både de gode ting og de mindre gode ting, så I kan tage evalueringen frem næste gang I planlægger en tur.

Brænde

Der er forskel på træes evne til at brænde, afhængig af træets hårdhed og vandindhold. Fælles for de bløde træsorter er at de er lette, nemme at antænde, brænder hurtigt og giver få gløder.

Fælles for de hårde træsorter er, at de er tunge, svære at antænde, brænder langsomt, varmer godt og giver mange gløder. Se blade og træer i Natur og Miljø færdighedsbogen.

Bløde træsorter

Ahorn

Birk

Gran

Fyr

Hårde træsorter

Bøge

Ask

Eg

Elm

Suppe af vilde planter

I skal bruge:

- 1 stor gryde
- ½ kg brændenælder
- 1½ kg skvalderkål
- 2 æbler
- 4 gulerødder
- 10 ramsløg (eller 4 store løg)
- Salt og peber
- 2-3 l vand

Brændenælder og skvalderkål skylles og hakkes fint. Æbler, gulerødder og løg skrælles og skæres i skiver. Det hele kommes i gryden og koges til det er mørt (½-1 time). Smag til med salt og peber.

Bøgebladssalat

I skal bruge:

- 1 skålfuld friskplukkede, nyudsprungne, lysegrønne bøgeblade
- 2 appelsiner
- 1 kop hakkede, ristede nødder

Bøgeblade og skrællede, skivede appelsiner anrettes på et fad, og nødder drysses over.

Rent vand

Hvordan skaffer man rent vand til madlavning og hygiejne? Det er jo ikke altid man bare lige kan åbne for hanen, og så er det jo godt at vide hvad man så gør. Her er tre metoder som alle giver rent vand, dog ikke i litervis, men nok til at slukke tørsten eller børste tænder. I kan ikke nå at prøve metoderne på et patruljemøde. Snak i stedet om dem, og prøv dem på overlevelsesturen.

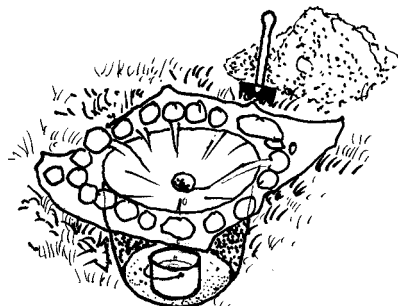
Metode 1 - Birkesaft

Bor et 5 mm hul gennem barken på et birketræ. Lav en taphane af et stykke hult bambus eller hyl og sæt i hullet. Sæt en gryde eller en kop under. Når i er færdige, så husk at proppe hullet til igen for at undgå at der går svamp i eller at træet forbløder. Proppen kan snittes i træ eller laves af ler.

Metode 2 - Bladsved

Pak grene med friske grønne blade ind i en plasticpose og lad solen ordne resten. Vandet vil fordampe fra bladene, sætte sig på plastikposen og løbe ned i bunden hvor man kan tappe det.

Metode 3 - Hul i jorden

Grav et hul i jorden. Stil en gryde i midten og dæk hullet med plastic. Luk til med jord hele vejen rundt. Midt på lægges en sten så plasticen buer ned mod gryden. Solen vil få vandet i jorden til at fordampe og sætte sig på plasticen. Herfra vil det dryppe ned i gryden. Grene med friske blade rundt om gryden kan give lidt mere vand.

Prøv også at lave "vild te"

Mange planter og blomster er gode til te. Prøv fx brændenælde, røllike og vellugtende kamille. Forår og sommer laves teen af friske blade og blomster, der i øvrigt også kan tør-

res og gemmes til vinter. Når teen skal laves, hældes kogende vand over de friske eller tørrede urter, og teen trækker i 5-10 minutter. Si blomster og blade fra før servering.

Pakning af rygsæk

Når I skal af sted på hejk, er det vigtigt at tænke på at I skal bære det hele på ryggen. Derfor skal jeres udrustning ikke veje for meget.

Den nemmeste måde at finde ud af hvad det er nødvendigt at medbringe, er ved at gennemgå det I skal foretage jer - sove, spise osv. Husk også at tænke på hvad I skal foretage jer på turen.

Jo længere tid I skal af sted, jo mere skiftetøj skal I medbringe. Inden I pakker jeres rygsæk, er det en god idé at lægge alle tingene frem så I får overblik over jeres udrustning.

Den personlige udrustning pakkes i plasticposer eller pakkeposer, før den lægges i rygsækken.

Det letteste skal ligge nederst, og det tungeste øverst og ind til ryggen.

Den fælles udrustning fordeles mellem jer, således at de store og stærke bærer mere end de mindste i patruljen.

Personlig udrustning

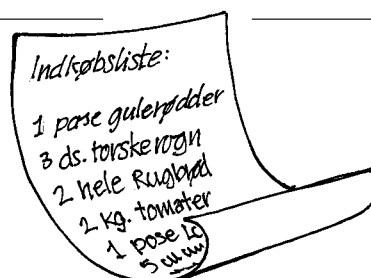
- SoveSovepose, lagenpose, nattøj, liggeunderlag, lommelygte
- Spise.....Dyb tallerken, bestik, viskestykke, krus, drikkeflaske
- Beskyttelse mod regn og kuldeRegntøj, sweater eller fleece, skiftetøj
- Vask.....Toiletsager, toiletpapir
- Andet udstyr.....Sangbog, dolk, tændstikker, papir, blyant, medicin

Fælles udrustning

- Sove Underlag og tov til bivak
- Lave mad..... Gryder og pander eller Trangia, opvaskegrej, mad
- Arbejde med..... Økse, sav, spade, tov el. andet jeres prog. kræver
- Nødstilfælde Førstehjælpskasse
- Finde vej Kort, kompas

Indkøbsliste

Det er vigtigt at I får lavet en indkøbsliste med alt hvad I skal have købt ind til turen, både mad og eventuelle materialer I skal bruge til aktiviteter. Husk at aftale hvem der køber ind.

Overlevelsestur

Forløb

Modul 1

- Ild
- Flint og stål
 - Stearinbomber
 - Turplanlægning

Modul 2

- Mad fra naturen
- Hvad kan spises?
 - Suppe af vilde planter og bølgebladssalat
 - Rent vand

Modul 3

- Primitiv "hygiejne"
- Natursæbe
 - Pakning af rygsæk
 - Indkøbsliste

Tur

- Overlevelsestur
- Bivuak og bål
 - Skaf rent vand
 - Slå ild
 - Mad fra naturen

Forløb: Overlevelsestur

Modul: 4

Tid.	Aktivitet	Materialer	Ansvarlig
Dag 1			
09.00	Startceremoni		
09.15	Hejken begynder	Kort	
12.00	Frokost		
12.30	Hejke	Kort	
14.30	Ankomst til overnatningsplads.	Teltunderlag, snor, spade, sav, økse	
	Bygning af Bivuak og bålplads.		
15.30	"Skaf rent drikke vand"	Gryde, spade, plastik, sten, plasticpose	
16.30	"Slå ild med flint og stål"	Ilapose	

Turgennemgang

Forberedelse

- Køb ind.

Turen dag 1

- I mødes tidligt ved jeres hytte.
- Startceremoni.
- "Smid rygsækken på nakken" - hejken begynder.
- Undervejs spiser I jeres frokost.
- Når I ankommer til jeres overnatningsplads, bygger I bivuak og laver bålplads.
- Aktivitet - skaf rent vand (se modul 2).
- Aktivitet - slå ild med flint og stål (se modul 1).
- Lav aftensmad hvor hovedingredienserne er vilde planter I selv finder.
- Hygge ved bålet.

Turen dag 2

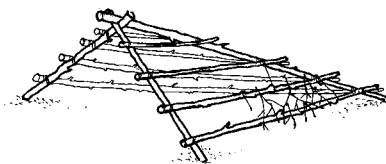
- Vækning, morgenmad og opvask.
- Sløjfning af lejrplads og pakning af rygsække.
- Evaluering af turen.
- Hjemtur.
- Afslutningsceremoni.

Bivuak

En bivuak er et simpelt ly mod vind og vejr. Den skal blot yde tilstrækkelig beskyttelse til at I kan overnatte tørt og varmt. Bivuakken kan enten bygges af naturmaterialer eller af medbragte teltunderlag, regnslag eller presenninger. Lige-

gyldigt hvilken type I vælger, er det vigtigt med et godt og isolerende underlag, enten et liggeunderlag eller et godt tykt lag gran, halm eller lignende. Jeres bivuak skal selvfølgelig bygges af naturmaterialer!

Bivuak af naturmaterialer trin for trin

Start med at lave et skelet af rafter og grene. Sørg for at få en god hældning på taget.

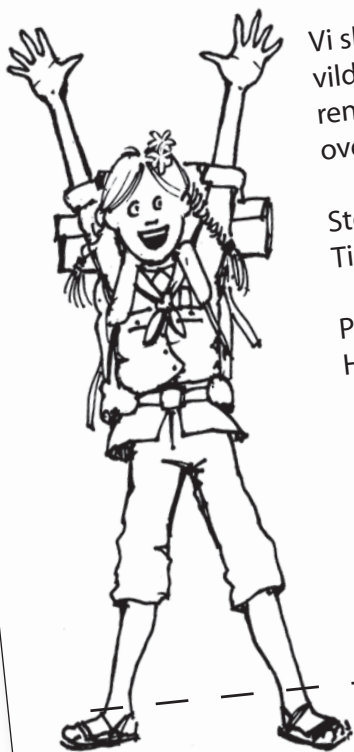
Tæk bivuakken med gran. Først lægges tørre granris eller grene. Det giver facon og et godt underlag for selve tækningen med grangrene. Grangrene skal lægges på bivuakken som de hænger på træerne dvs. med oversiden opad. Husk at begynde nedefra.

Slut af med et tykt lag granris i bunden.

Overlevelsestur

Så er det blevet tid til at prøve alt det vi har lært!

Vi skal transportere vores udstyr på ryggen, leve af vilde planter vi finder, slå ild med flint og stål, skaffe rent drikkevand og bygge bivuakker – vi skal på overlevelsestur!

Sted: Gruppens weekendhytte
Tid: Vi mødes fredag kl. 18 i hytten og er hjemme samme sted søndag kl. 15.

Pris: 120 kr.

Husk: Weekendudrustning til overnatning i bivuak, pakket til at gå med, godt fodtøj, madpakke til fredag og...

Tilmelding og penge afleveres til PL senest på patruljemødet inden.

Tilmelding til overlevelsesturen.

Navn: _____

- Kommer
 Kommer ikke

Flagstangs-evaluering

Slut af med at spørge spejderne hvad de synes om aktiviteten. Brug fx flagstangs-evaluering. Stil tre spørgsmål som du gerne vil høre spejdernes mening om, fx

- Opdagede I noget nyt?
- Var det sjovt?
- Har I lyst til at lære mere om naturen?

Bed for hvert spørgsmål spejderne om at stille sig på en skala, fx mellem hytten og flagstangen, hvor hytten er 'lidt' (negativ) og flagstangen er 'meget' (positiv).

Udspørg nogle af spejderne om hvorfor de har valgt at stå hvor de står.

ere!

skoveniskolen.dk
Færdighedsbogen
Natur og Miljø

Fra idé til virkelighed

Forløb

Modul 1

- Idéprocessen
- Stafetmetoden
- En idé bliver til flere
- Skraldespand, skattekiste og sky

Formålet med dette forløb er at få "vilde" idéer i fællesskab og omsætte dem til nye spændende forløb.

Forløb: Fra idé til virkelighed			
Modul: 1			
Tid	Aktivitet	Materialer	Ansvarlig
10 min	Start ceremoni	Sangbøger	
5 min	Idéprocessen		
	- oplæg		
25 min	Stafetmetoden	Papir, blyanter	
15 min	Leg		
25 min	En idé bliver til flere	Papir, blyanter	
30 min	Skraldespand, skattekiste og sky	Papir og blyanter eller tavle	
10 min	Afslutningsceremoni	Sangbøger	

Mødegennemgang

Startceremoni

Idéprocessen

- Hvordan udvikler man en idé?

Stafetmetoden

- At få mange idéer.

En idé bliver til flere

- At udvikle idéer.

Skraldespand, skattekiste og sky

- At sortere idéer.

Afslutningsceremoni

Idéprocessen

Nogle er så heldige at de kan ryste den ene gode idé efter den anden ud af ærmet. Men for flertallet gælder det nok at idéer kommer gennem et målrettet arbejde i fællesskab med andre. Arbejdet med den fælles idéproces er en god måde at finde frem til nye forløb på, og den sikrer samtidig at alle får et ejerskab til idéen. I sidste ende giver det lyst til at være med og til at gennemføre forløbet.

Når I skal udvikle en idé kan idéprocessen deles op i tre faser: at få idéer, at udvikle idéer og at sortere idéer. Denne opdeling sikrer at man ikke bare tager den første den bedste idé, men i stedet får afsøgt et bredt udvalg af idéer og muligheder, og dermed til sidst kan udvælge den helt rigtige idé.

Stafetmetoden

Spejderne sidder i en rundkreds, og alle har et stykke papir. Øverst på dette skrives et fællesord, eksempelvis »FRILUFTSLIV«. Hver spejder tilføjer herunder et ord som han eller hun tænker på i forbindelse med fællesordet øverst på papiret. Papiret sendes videre til sidemanden, som gentager proceduren med det nye ord. Når papirerne har været raden rundt, videreudvikles og sorteres idéerne ved hjælp af "En idé bliver til flere" og "Skraldespand, skattekiste og sky".

Friluftsliv
 telt VÆBLER vandkamp
 KANO BØL Sang
 Regnvejir

Spejderidé

Dette forløb er vigtigt både for dig som leder og for spejderne. Det handler om udvikling, kreativitet, demokrati (medbestemmelse) og engagement. Ved at inddrage spejderne i beslutningerne om hvad I skal beskæftige jer med, lærer du dem noget om at træffe

beslutninger og om at tage ansvar for sig selv og sin spejdertid. Men du får også nogle mere engagerede spejdere fordi I laver det som de har lyst til og selv har fundet på, og fordi de oplever at blive taget alvorligt. Du skal naturligvis have fokus på at I lærer noget og udvikler jer, men det kan man også mens man pjatter og leger.

En idé bliver til flere

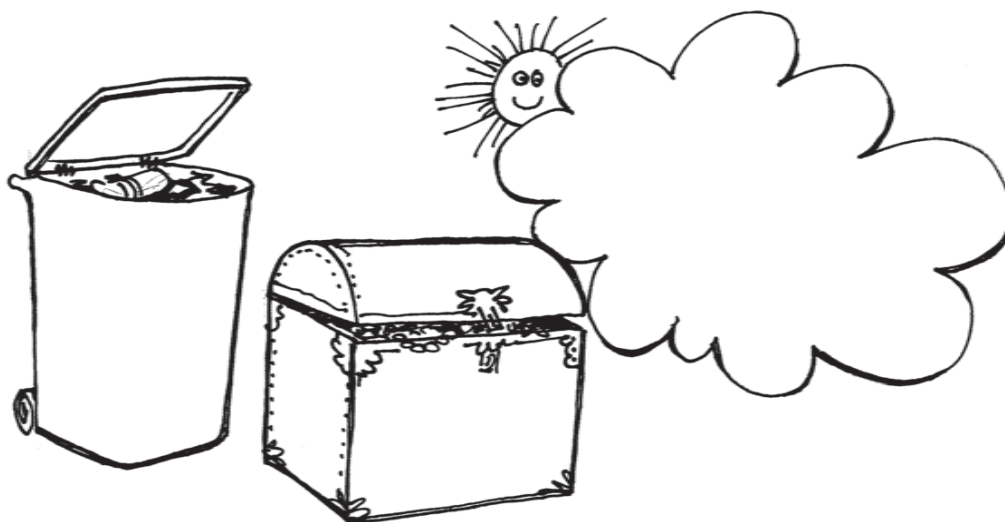
Man tager en idé som man gerne vil videreudvikle, og sætter den ind i et udviklingskema som vist på nedenstående illustration.

Udgangspunkt: Hejk på Jule	
Måde:	Ny idé
Gøres stort	Byg en færge
Gøres småt	Lav et modelskib
Gøres omvendt	Konstruer en undervandsbåd
Gøres inde	Sejl med granvandsbåd i sommerhallen
Gøres som i gamle dage	Lav en øge af en træstamme
Gøres som i fremtiden	Opfind en plastikbåd

Skraldespand, skattekiste og sky

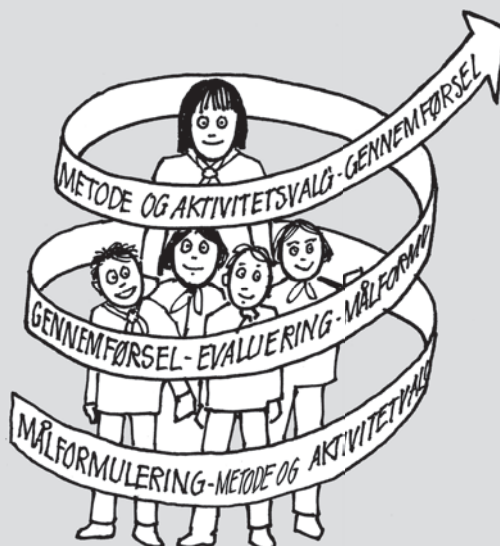
Når man har fået en masse gode og skøre idéer og udviklet dem til endnu flere store og små projekter, kan man godt have brug for at sortere i dem. På et stort papir tegnes en skraldespand, en skattekiste og en sky. Skraldespanden er til de dårlige, helt urealistiske eller kedelige idéer. Skattekisten er til guldet: de gode idéer der er

lige til at bruge eller som vi bare må prøve. Skyen er til de vilde og flyvske idéer som vi her og nu ikke kan eller vil lave, men som vi vil gemme til en anden god gang, eventuelt til sommerlejren. Så tager man hver idé frem, og i fællesskab besluttet om den hører hjemme i skattekisten, skyen eller skraldespanden.

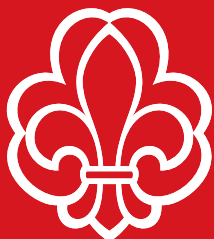
Sådan bygger du et forløb op

Et forløb er en række møder og en afslutning bygget op omkring en fælles idé. Hvis man skræller aktiviteterne af forløbene, så vil de se næsten ens ud. Det kan man kalde planlægningens skelet. En måde at vise planlægningens skelet på, og hvordan det ene forløb afløser det andet, er planlægnings-spiralen.

Kom videre!

spejder.dk/aktivitet
spejder.dk/cokassen
Her finder du forskellige metoder til idégenerering og evaluering.

Forløb 13-18 år er fem varierede forløb lige til at bruge. Her er møder og ture, aktiviteter som kræver plads og nogle som er stillesiddende – uanset årstid og omgivelser vil der være et forløb der duer.

Hæftet henvender sig især til nye ledere, men kan bruges til inspiration af den erfarne leder.

Ud over at være en hjælp til at komme i gang med spejderarbejdet vil hæftet give dig gode vaner ved den jævnlige planlægning. De tre vigtigste er:

- Vælg aktiviteter som veksler mellem bevægelse og koncentration
- Lav en detaljeret tidsplan
- Evaluer

Læs om metoder og principper i Lederintro, og find flere aktiviteter på nettet: spejder.dk/aktivitet.

